

Uurimistöö koostamise juhend

Kinnitatud dir. kk. nr. 12, 8. oktoober 2012

1. Uurimistöö on:

- 1) uurimusliku protsessi konkreetne tulemus – kirjalik aruanne sellest, mida uuriti, kuidas uuriti ning millised on järeldused ja tulemused, milleni töö käigus jõuti;
- 2) protsess ja töömeetod, mille käigus analüüsitakse uuritavat probleemi süstematiseeritud ja asjakohaselt struktureeritud viisil.

Uurimistöö ei tohi alla plagiaat (kellegi seisukohtade sõnasõnaline mahakirjutamine allikale viitamata, loomevargus). Uurimistöös võib kasutada uuritavat probleemi käsitlevaid refereeringuid erinevatelt autoritelt, kuid nende võrdlemise ja analüüsi käigus tuleb jõuda omapoolsete järeldusteni. Uurimistöö peab näitama õpilase iseseisva mõtlemise võimet veel uurimata (või väheuuritud) materjalide analüüsil ja argumentatiivse teksti koostamise oskust.

Uurimusi võib koostada kahel tasemel:

- 1) kirjeldav uurimus (koosneb erinevate arvamuste analüüsist ja enda seisukoha lisamisest)
- 2) kahe nähtuse vaheliste seoste uurimine (töö on suunatud probleemile, eesmärk on leida vastus probleemile).

2. Teema valik

Uurimistöö aluseks on ühte lausesse mahutatav idee. Idee otsimine on loominguiline protsess, seetõttu on sobiva teema leidmiseks või sõnastamiseks vajalik juhendajaga põhjalikult nõu pidada. Teema peab olema konkreetne, kuigi tööd alustades võib see olla sõnastatud laiemalt, ent töö käigus seda järk-järgult piiritletakse, kuni sõnastatakse juhtmotiiv.

3. Töö koostamise põhietapid

- 1) (esialgse) teema valik
- 2) kava (plaani) koostamine

- 3) allikmaterjalide valik ja läbitöötamine
- 4) andmete kogumine, uuringute ja vaatluste läbiviimine
- 5) andmetöötlus
- 6) töö teksti kirjutamine
- 7) töö vormistamine ja korrektuur
- 8) töö kaitsmine.

4. Töö põhiosad ja nende vormistamise nõuded (vt uurimistöö vormistamise juhend)

I Tiitelleht järgmiste andmetega: õppeasutuse täielik nimetus, töö pealkiri, töö iseloom (uurimistöö), koostaja(te) ees- ja perekonnanimi ning klass, juhendaja(te) ees- ja perekonnanimi, töö valmimise koht ja aasta.

II Sisukord kirjeldab töö struktuuri, sisaldab iga alaosa täpse pealkirja ja vastava lehekülje numbrit. Sisukord on töö alguses, tiitellehe järel. Sisukorras on kõik töö jaotised selles järjekorras, sõnastuses ja numeratsiooniga, nagu need esinevad töös endas. Sisukord tuleb vormistada automaatselt.

III Sissejuhatus sisaldab:

- 1) teema valiku põhjendus
- 2) töö eesmärgi (juhtmotiivi, põhiprobleemi) sõnastamine
- 3) ülevaade peamistest allikatest
- 4) ülevaade kasutatud uurimismeetoditest
- 5) ülevaade töö alaosadeks jaotamise põhimõtetest.

IV Põhiosa peatükkidena sisaldab:

- 1) probleemi seletava kirjelduse
- 2) probleemi analüüsi
- 3) tulemuste esitamise.

Töö sisulises osas antakse vastused sissejuhatuses tõstatatud küsimustele, samuti peavad olema selgesti välja toodud käsitletud autorite seisukohad ja õpilase isiklik panus (võimalusel hüpotees).

Teema loogilise arenduse seisukohalt oluliseks peetud tsitaatidele ja refereeringutele tuleb lisada töö autori kommentaarid. Tsitaat peab olema täpne ja vastama originaalile ning see pannakse jutumärkidesse. Tsitaadi algusest, keskelt või lõpust ärajäetud sõnade asemele pannakse mõttekriipsud kaldkriipsude vahel. Refereerimine on teise autori või allika sisu konspekteriv või kommenteeriv esitamine oma töös. Refereeringust peab selguma, missugused mõtted kuuluvad refereeritavale autorile ja kust algavad töö autori kommentaarid. Uurimistöö põhiosas võib andmete esitamisel lisada tabeleid, jooniseid, diagramme vms.

V Kokkuvõtte on vastus sissejuhatus püstitatud probleemile (hea kokkuvõtte võimaldab lugejal põhiteksti vahele jättes ikkagi aru saada, mida töös on käsitletud): lühidalt ja süstematiseeritult esitatakse kõige olulisemad järeldused, milleni töö käigus jõuti. Samuti kirjeldatakse ka tekkinud ja edaspidist uurimist vajavaid probleeme, kuid uusi andmeid enam ei esitata.

VI Kasutatud materjalide loetelu peab sisaldama kõiki allikaid, mida töö käigus kasutati ja millele on viidatud. Kasutatud materjalide loetelu põhjal saab asjatundja otsustada, kuivõrd pädev on töö autor käsitletud temaatikas ja kas selles võib leida ka midagi uut.

Kui töös on kasutatud mitut liiki materjale, tuleks need ka vastavalt eristada:

- 1) algallikad (arhiivimaterjalid, käsikirjalised materjalid, kirjavahetus jms)
- 2) perioodika
- 3) suulised allikad (mälestused, intervjuud, video- ja audiomaterjalid jms)
- 4) kasutatud kirjandus
- 5) internet.

VII Lisad sisaldavad tavaliselt materjali, mida on töö eesmärkide saavutamiseks vaja läinud (nt küsitluslehed, suuremad plaanid ja kaardid, mõõtmisprotokollid jms). Samuti paigutatakse siia illustreeriv lisamaterjal (dokumendi- või fotokoopiad). Lisa(de)le tuleb põhitekstis viidata.

5. Viitamine (ehk allikate näitamine) ja bibliograafilised kirjed

Kõik töös esitatavad seisukohad ja andmed, mis pärinevad kasutatud materjalidest, tuleb siduda viidetega vastavatele allikatele. Viidata ei ole vaja üldtuntud seisukohtadele. Viitamine on vajalik ka selleks, et lugeja saaks vajaduse korral kirjapandut allikate järgi kontrollida. Kõik kasutatud materjalid peavad leiduma viidetes. Viitamissüsteem peab kogu uurimistöö ulatuses olema ühtne. Võnnu Keskkoolis võib viitamisel kasutada tekstisisest või joonealust viitamist.

6. Retsenseerimine ja kaitsmine

Uurimistöö esitatakse retsenseerimiseks kolm nädalat enne töö kaitsmist. Igal uurimistöö on kaks retsensenti (üks õpetaja ja üks õpilane), kes esitavad retsensiooni (vt retsensiooni koostamise juhend). Töö retsensioonid esitatakse töö kaitsjale tutvumiseks üks nädal enne kaitsmist. Retsensioonid lisatakse uurimistöö juurde. Töö autor(id) peab/peavad töö kaitsmisel kohal viibima. Kaitsmiselt võib puududa vaid arstitõendi alusel, vajadusel toimub järelkaitsmine.

Tööde kaitsmiseks moodustatakse komisjon, millesse kuuluvad kolm liiget (üks direktsiooni liige, juhendaja, üks õpetaja, kes pole juhendaja ega retsensent). Tööde kaitsmisel viibivad kohal kõik 10. ja 11. klassi õpilased, töö juhendaja(d) ja retsensendid.

7. Üldnõuded

- 1) Uurimistöö esitatakse valgel paberil formaadiga A4 köidetult või kiirköitjas.
- 2) Uurimistööd vormistades tuleb kinni pidada kehtestatud nõuetest (vt uurimistöö vormistamise juhend).
- 3) Töö koostamisel kasutatakse normidele vastavat eesti kirjakeelt.
- 4) Soovi korral võib/võivad töö autor/autorid sissejuhatuses tänada tööle kaasaaitajaid, jälgides, et tänatavate nimekiri ei läheks liiga pikaks.
- 5) Uurimistöö sisuline maht (v.a tiitelleht, sisukord, kasutatud materjalid, lisad) ühe põhikooliõpilase kohta on 6–8 lehekülge.
- 6) Uurimistöö sisuline maht (v.a tiitelleht, sisukord, kasutatud materjalid, lisad) ühe keskkooliõpilase kohta on 10–12 lehekülge.
- 7) Uurimistöö kirjutamisel kasutatakse üldiselt umbisikulist tegumoodi.
- 8) Uurimistöö on võib olla mitu autorit, kuid igapähe panus peab olema selgelt näidatud ja eristatav. Kõik autorid peavad osalema töö kaitsmisel.
- 9) Uurimistöö lõpphinne kujuneb järgmiste hinnete põhjal: uurimistöö aluste kursuse hinne (hindab aineõpetaja), retsensendi kirjutatud hinne (hindab õpetaja-retsensent),

protsessihinne töö kirjutamise eest (hindab juhendaja), töö kaitsmine hinne (hindab kaitsmiskomisjon).

- 10) Õpilane on kohustatud esitama uurimistöö ühe eksemplari koolile. Uurimistööd säilitatakse kooli raamatukogus.
- 11) Ühel juhendajal võib olla maksimaalselt kaks juhendatavat (juhul kui õpetaja pole otsustanud teisiti).
- 12) Kõiki uurimistöid eelkaitstakse IV veerandi alguses.